N°. 158.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

ZATURDAG 26 NOVEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ
Voor de overige steden des Rijks. . . . . . . 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

Wij zijn, sedert eenige dagen, in een strijd gewikkeld met het *Journal du Limbourg*.

Gister toonden wij aan, hoe het *Journal* den heer VAN BOSSE deed zeggen juist het *tegenovergestelde* van hetgeen deze gezegd heeft.

Heden is dezelfde loyale handelwijs op *ons* toegepast.

Het *Journal* verklaart, dat wij het de bedoeling toedichtten, om, langs wettelijken weg, socialistische denkbeelden, als *het regt op den arbeid* en de *deeling met de rijken*, in te voeren.

Aangenaam zal het ons zijn te vernemen, waar wij zoo iets gezegd hebben? Wij hebben integendeel de denkbeelden, door het *Journal* ontwikkeld, *toegejuicht*, en gevraagd, of die denkbeelden wel algemeen in practijk zouden kunnen gebragt worden anders dan bij eene wet, of dan niet de boven bedoelde socialistische denkbeelden zouden worden ingevoerd?

Overigens wijdt het *Journal du Limbourg* nagenoeg twee kolommen aan het betoog, dat zijne *verandering van kleur* alleen uit »liefde tot het land« is voortgesproten. Hebben wij dan niet reeds dadelijk gezegd, dat het *Journal* er zijne *geldige* redenen voor had?

De geregtheid van het betoog en de kunstmatig bijgebragte motiven, bekroond door de bekende stelling: »Met u is geene discussie mogelijk«, schijnt nogtans eenigermate aan te wijzen, dat onze Limburgsche confrère met »de geldige redenen« voor zijne kameleons-natuur nog al verlegen is.

Het *Weekblad van het Regt* (No. 1489) klaagt op de volgende wijs over de *bescherming*, het *monopolie* en de *premie*, waaronder onze visscherij nog zucht. Behartigenswaard zijn de wenken, in dit korte artikel vervat. Doch treurig het vooruitzigt, dat er in doorstraalt omtrent hetgeen van de »tegenovergestelde rigting« omtrent deze gewigtige aangelegenheid te verwachten schijnt.

Onze visschers, die op de haringvangst dit jaar eene nooit gekende voorspoedige vangst hebben, zien de zegen van God bedorven wordt door de slechte en kleingeestige wetten der menschen. Ons is van meer dan eene geloofwaardige zijde verzekerd, dat, hoezeer men tot nu toe de goede steur-haring, tamelijk wel op prijs heeft weten te houden, er echter, in den letterlijken zin des woords, overproductie is. Mogten onze visschers thans een gedeelte van hunnen vangst zaken, de haringvangst ware eene goudmijn, en eene vroeger niet gekende welvaart zoude onze visschers-bevolking dankbaar de weldaden van God doen zegenen. Maar, in plaats van dat, zuchten zij nog onder de *bescherming*, het *monopolie* en de *premie*, ... Wij bemoeijen ons nooit met de twisten der politieke partijen, waarin *dit blad* weinig of geen belang stelt. Maar dat hopen wij toch, dat het niet zal behooren tot de eigenaardigheden van de tegenwoordige rigting, dat zij *alles* moet veranderen, wat zij van hare voorgangers gevonden heeft, alleen *omdat* het hun werk was; en dat men oog en oor toch éénmaal, vóór het te laat is, zal gelieven te openen voor de onbedriegelijke stem der waarheid. Wij zeggen aan de tegenwoordige regering, wat wij zeiden aan de vorige: verbreek al die knellende banden, die gij alleen kunt opleggen aan *onze arme visschers*, maar waaraan zich noch vreemdeling noch vischgedierte stoort. Schaf af alle die willekeurige reglementen en wetten, die de visscherij niet beschermen, maar dooden; en, in plaats van alle die onzinnige ..., geef vrijheid, volkomene, onvoorwaardelijke vrijheid, om te visschen *wat* men wil, *waar* men wil, *zooveel* men wil en hoe men wil.

De volgende regels, ontleend aan een *Ingezonden stuk*, voorkomende in het *Handelsblad* van heden, zijn, »in *populairen* trant,« zoo *de Nederlander* zeggen, een bewijs van de *ver/duidigheid* van het voorstel der ...mannen, van de onverschilligheid der tegenstanders, en van de noodzakelijkheid die er bestaat, dat de natie *hare* zienswijze omtrent het voorstel te kennen geve.

Dr. B. C. Broomer heeft voor de stad Amsterdam, volgens de officiële ... ... gevallen.

Als men er over nadenkt en in aanmerking neemt, dat het vleeschverbruik in de rijkste stad van het land zóó gering is, moet men er zich dan niet over verheugen, dat er een voorstel werd gedaan, om de belasting, welke op het vleesch drukt, weg te nemen en zoude men niet mogen verwachten dat, nu de schatkist meer dan gevuld is, aan dat voorstel onverdeelde bijval zou worden geschonken en de natie, die als een goedhartig lastdier zich steeds zwaarder liet belasten, toch ook eens een pakje minder te dragen zoude krijgen?

Maar niet alzoo! De reactionaire dagbladen, en wie aan het hoofd daarvan staat behoeft men immers in Amsterdam niet te doemen, vallen op de voorstellers aan, en het voorstel niet kunnende bestrijden op degelijke gronden, wedijveren zij onderling, wie de voorstellers in het hatelijkst daglicht stellen kan. Bij de beraadslaging in de Tweede Kamer over het in overweging nemen van het voorstel de Man c. s. meende menigeen met mij, zoude er geene stem tegen worden gehoord? Doch neen; de anti-revolutionnaire partij, vergetende wat Bilderdijk omtrent het gebruik van de aardappelen leerde, maar wel wetende, dat eene natie, door langzame uithongering verzwakt, gemakkelijker te fanatiseeren is dan eene moedige, krachtvolle, en dat alleen eene gezonde ziel in een gezond ligchaam kan wonen, ontraadde bij monde van haren profeet het *prise en considération*, terwijl een ander lid der Kamer, de Heer van Lennep, die het vleeschgebruik zich zeker nimmer ontzegd heeft, waarschuwde voor het maken van illusien, alsof, zoo de accijns van het vleesch werd afgeschaft, de prijs toch niet, hoewel altijd betrekkelijk, zou ...

De uitverkorenen van dat volk ... zich verheffen uit den stroom der dingen, zoo als pligt is, en afvragen: doe ik wel, met het voorstel af te wijzen, nu de schatkist ... bezitten, men vergete niet, dat de belasting op het vleesch op den duur onhoudbaar is, even als die op het brood, waarvan de toediening insgelijks te spaarzaam is in de gezinnen der burgerklassen.

Al mogt men aan de voorstellers het lot voorbereiden, hetwelk men den moed had ten deel te doen vallen aan de mannen, die in 1776 te Parijs ten behoeve van het volk spraken, toch zal men binnen korten tijd meer moeten doen voor het physieke welzijn der natie. Eene onbekende stem in ons binnenste drijft ons evenzeer naar vleesch, als de koe gedreven wordt naar gras.

Gij, die in overvloed uw dagelijksch voedsel gebruikt, gedenkt dat uwe medemenschen niet anders georganiseerd zijn dan gij; dat het gebrek aan physieke en intellectuele kracht eene ziekte is, hier en elders in het land bestaande, waartegen in de eerste plaats door beter voedsel moet gestreden worden. ... alle wettige middelen de pogingen van het ... zijn afgeschaft.

In eene beschouwing over het aanhangig voorstel, lezen wij o. a. de volgende zinsneden in de *Prov. Zeeuwsche Courant*.

»Veel wordt er gedaan voor de lagere standen. Behalve de *armbesturen*, heeft men *soepcommissiën*, *Dorcas* enz. De kinderen der behoeftigen worden ... geringeren middelstand, gaan gebukt onder den druk der belastingen; dien druk moet men langzamerhand trachten te verminderen en, door alles wat handel en nijverheid aan kluisters legt van lieverlede weg te nemen, welvaart onder alle klassen der maatschappij te verspreiden. Elke stap, hoe klein ook, die daartoe den weg baant, behoort te worden toegejuicht. Ons is het voor de al- of niet aanneemelijkheid van het ontwerp onverschillig, wie de voorstellers zijn; ... dat de liberale partij getoond heeft nog leven, ... kracht te hebben; ja, nog even als voorheen zich de belangen des volks aan te trekken en het vaderland lief te hebben boven alles. Maar indien het ministerie hetzelfde voorstel had gedaan, wij zouden het eveneens hebben toegejuicht; gelijk wij trouwens geen enkelen maatregel of wetsvoordragt der tegenwoordige regering tot nog toe hebben bestreden, waar wij ons niet evenzeer tegen zouden hebben verzet, indien zij van eenig vorig ministerie afkomstig waren geweest. Men hechte alleen aan de zaak. Dit hopen en vertrouwen wij van onze vertegenwoordigers. Mogt het bij de discussiën en de eindstemming blijken, dat onze kamerleden ... "Ik ... het voorstel ... aanmerking van de personen der voorstellers, maar alleen om genoegzame gronden van regering en staathuishoudkunde. Mogt dit het geval zijn, mogt de geest der partijschap zwijgen en alleen de liefde tot regt en waarheid allen gemoed beheerschen, dan twijfelen wij niet, of na de eerste schrede door het vorig en de tweede door het tegenwoordig ministerie, zal ook de derde ... niet alleen aan handel en nijverheid ... de belasting op ... meer en meer ... Maar ... handel en nijverheid belemmerende, en aan niet-bemiddelden doch minvermogenden burger drukkende belastingen te doen verdwijnen: want het is goed voor de toekomst te zorgen, maar niet zoo, dat men het tegenwoordige geheel er aan opoffert.

Nederlanderachtigheden.

Het is natuurlijk, dat de lezers van *de Nederlander* thans, gedurende eenige weken dagelijks gespijzigd zullen worden met hier en daar een brokje uit de redevoeringen, door den heer NOMAN over het voorstel tot afschaffing van het tonnegeld en den accijns op het geslagt uitgesproken.

Wij hebben er niet tegen. In dat opzigt was *de Nederlander* steeds de persrevisie van de later afzonderlijk verschijnende »*Adviezen*.«

De kunst van den kok bestaat daarin, dat hij dezelfde spijs op verschillende wijs doe eten.

Wij hebben slechts ééne enkele opmerking.

Wanneer *de Nederlander* (gelijk heden geschiedt) als piquante saus bij den eeuwig gelijken schotel, daarvan spreekt, dat waarlijk de meerderheid der Tweede Kamer, evenmin als onze vrienden, *zonder verloochening van politiek karakter*, bevorderlijk kunnen zijn aan het voorstel: dan is of eene verkeerde uitdrukking gebezigd, of is eene drukfeil begaan, die moeten behoort gerectifieerd te worden.

Als het *weldoen* aan het volk, zou zijn voor de meerderheid der Kamer, zoowel als voor de vrienden: *verloochening van politiek karakter*, welk karakter behoort dan wel het volk aan die vrienden en aan die meerderheid toe te kennen?

Derhalve stellen wij voor, deze zinsnede, die alsdan meer *waarheid* zal bevatten, aldus te lezen:

Aan het welgelukken van dit voorstel kan de meerderheid der Tweede Kamer, evenmin als onze vrienden, *zonder het belang des volks te stellen* BOVEN *eigenbelang*, bevorderlijk zijn.

»Het begoochelende van het *populaire* voorstel« — zegt *de Nederlander* — is, op allezins *populairen* trant, aangetoond door den heer VAN LENNEP.« ... en volgt een halve kolom citaat:

De trant van den heer VAN LENNEP, bij de discussie over het voorstel ontwikkeld, achten wij veeleer *trivial* van wege de onpoëtische vergelijkingen, ... *onchristelijk* van wege het lachverwekkende ... dat van onze nooddruftige, ... *eenledig* van wege de conclusie ... *burgerklassen*.

Mogen ook wij nog eens aan een citaat herinneren?

Ook Ko van Lennep heeft ... in het zakje gelegd. Het spreekt van zelf, een zeer ... lootje. Het heeft ... een devies voor en alexandrijn, ingekleed bij wijze van charade. De dichter is volstrekt tegen illusien bij de mingegoede klasse, die moeten worden onderdrukt hoe eer zoo beter, en daarom moet het voorstel niet in overweging worden genomen. Maar iets anders is het illusien te scheppen, die uit den kokerkelder voortkomen. Hij — hij van Lennep — wil de mindere klassen bevoordeelen. (Hier spant zich de verbeelding) ... door het vleesch beter koop te maken, neen ... dat uit den ... zondvloed van banket en pasteitjes op de ... der minderen) — Maar hij zal de mindere klassen ... zegt de dichter ... door eene vers?

Neen; maar hij zal, bij de begrooting ... (die magtige stem, die vrij pieperig is) ... Wat hebben we nu nog noodig met ... afschaffen der tonnegelden. Hij ... zal ... verzadigen met de loterijbriefjes, die op van Lennep's stem zullen worden te niet gedaan.

Het schijnt waarlijk onbegrijpelijk, hoe de begaafde

dichter en de schrijver van de verdienstelijke *Geschiedenis des Vaderlands*, als Volksvertegenwoordiger zóó Nederlandschgezind wezen kan.

De Heer GROEN moet toch bijster diepzinnig spreken in de Kamer. Het is altijd toevallig gewis en welligt alleen verklaarbaar uit de »geestverwantschap« der *Nederlander*, die precies en daguerreotypsgewijs het idée van den Heer GROEN vatten zal.

Zie, zijn no. 1043.

»De Redactie van *de Grondwet*, heeft evenmin als de vorige Minister van Binnenlandsche Zaken, den zin en de bedoeling der woorden,« die de heer GROEN over de *Populariteit* heeft gesproken, »*gevat.*«

Het spijt ons voor den heer THORBECKE en voor ons, dat wij, in het publiek, de vernederende verklaring moeten hooren, dat *de Nederlander* alleen in staat is, den Heer GROEN »te vatten.«

Noch de heer THORBECKE, noch wij zouden ooit gedacht hebben, dat er in tirades en welluidende klinkklank zoo veel verscholen lag. Wij voor ons moeten het evenwel gelooven; want *de Nederlander* bewijst zonneklaar, dat wij evenmin als de heer THORBECKE den heer GROEN »gevat« hebben.... door nog eens een brok uit des heeren GROENS redevoering *over te nemen*, zonder meer!!

Nu: dat vult een halve kolom!

Er zijn evenwel onverbeterlijke »revolutionnairs,« die meenen, dat de aanwijzing *waarom* noch de heer THORBECKE, noch de redactie van »*de Grondwet*« den Heer GROEN hebben gevat, niet zoo geheel »overbodig« kon geacht worden.

De heer VAN BEESEMA is, wij bekennen het gaarne, even onbarmhartig voor den heer GROEN, als onlangs door het anti-revolutionnaire Utrechtsch blad verklaard werd, dat »*de Grondwet*,« onbarmhartig was voor *de Nederlander*.

De *N. R. Courant* deelt nu en dan VARIA mede, die niet malsch zijn van wege de onvergulde waarheid, welke er ten troon zit.

Wat doet *de Nederlander*?

Hij neemt *de Varia* over, omdat zwijgen toch wat al te beteekenend zou zijn. Maar in stede van te verdedigen, wordt de heer GROEN, onder gewoonte, voorgesteld als een »martelaar,« en wordt tevens gevraagd, wat al of niet »vergelijkenderwijs« *eene personaliteit zou zijn*?

Het is eene defensieve operatie, welke, bij de omstandigheid, dat de aanvaller zijn naam teekent, nog al tot *denken* aanleiding geeft.

Buitenland.

ENGELAND.

Volgens officiële opgaven bedroeg het getal landverhuizingen uit dit land in 1852 als volgt:

Naar Australië en Nieuw-Zeeland 87,881, naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika 244,261, naar de Britsche koloniën in Amerika 32,876, en naar andere landen 3,749. Gezamenlijk beloopt dit getal 368,767 zielen, dus een gemiddeld verlies voor dit rijk van iets meer dan 1000 personen per dag. In weerwil van die vermindering is de bevolking van Groot-Brittannie van vijf tot vijf jaren ongeveer met een millioen gestegen, zoodat zich het cijfer der bevolking sedert eene halve eeuw bijna verdubbeld heeft. In het jaar 1801 telde Groot-Brittannie toch naauwelijks 11 millioen inwoners, terwijl de algemeene volkstelling in 1851 reeds een getal over de 21 millioen aanwees.

FRANKRIJK.

Nopens de toenadering, die tusschen den Graaf van Chambord en zijne vorstelijke neven is tot stand gebragt, verneemt men nog het volgende: De toetreding van den Graaf zelven wordt aan den invloed des Keizers van Oostenrijk en van diens moeder toegeschreven. Bij de leden der familie Orleans is echter dientengevolge eene verdeeldheid ontstaan. Koningin Maria Amelia zou wel, na lang aarzelen, in de toenadering hebben toegestemd, maar, om zich zoo onzijdig mogelijk te houden, de reis naar Spanje ondernomen hebben, waar zij misschien, uit genegenheid voor haren jongsten zoon, den Hertog van Montpensier, zeer lang zal vertoeven. Ook de Prins van Joinville zou zich, uit misnoegen wegens het gebeurde, naar Brazilie begeven, terwijl eindelijk de Hertogin-weduwe van Orleans standvastig blijft in hare weigering, om de regten des Graven van Chambord op den troon van Frankrijk te erkennen.

De Koningin Maria Amelia is in tamelijk goeden welstand te Cadix aangekomen.

BELGIE.

In de kamer der afgevaardigden zijn de beraadslagingen begonnen over de ontwerpen van wet, ter bekrachtiging van de reeds genomen maatregelen wegens de levensmiddelen. De regering heeft, tegen den heer Dumortier en andere leden, de noodzakelijkheid van die maatregelen volgehouden, welke andere leden zouden willen hebben uitgebreid.

DUITSCHLAND.

Er is thans in Hannover een nieuw ministerie opgetreden, geheel uit leden van de uiterste regterzijde zamengesteld, te weten, de heeren: Lutken, voor de finantien; van Lenthe, buitenlandsche zaken; generaal Brandis, oorlog; Nedemeijer, binnenlandsche zaken; Busch, justitie en Bergmann, voor de eeredienst. De heer Busch heeft nog in geen der wetgevende Kamers zitting gehad en wordt wegens zijne regtsgeleerde kennis zeer geprezen.

— Volgens eene statistieke opgave, telt Oostenrijk thans ruim 39 millioen inwoners.

GRIEKENLAND.

Volgens voorloopige berigten per telegraaf, is den 18 Nov. de zitting der wetgevende kamers geopend.

— De Turksche regering heeft de ontzetting van een hoogleeraar aan de hoogeschool te Athene verlangd, waarschijnlijk omdat hij zich tegen haar scherp had uitgelaten.

PORTUGAL.

Men verwacht, dat de Cortes den jeugdigen Koning Don Pedro V meerderjarig zullen verklaren; volgens de Portugesche Constitutie zou hij eerst met zijn achttiende jaar meerderjarig zijn. Men moet echter in deze liever het door de Spaansche Cortes omtrent Koningin Isabella II gegeven voorbeeld willen volgen, dan zich gedurende achttien maanden bloot te stellen aan de gevaren, welke uit een Regentschap kunnen voortvloeijen.

Dat die gevaren werkelijk bestaan en de vrees van hen, die uit den dood van de Koningin Maria nieuwe moeijelijkheden voor Portugal vreesden niet ijdel was, blijkt onder anderen uit een betoog in het *Journal des Débats*, volgens hetwelk de infant don Miguel aanspraak kan maken op het regentschap, gedurende de minderjarigheid. Dat blad bestrijdt die aanspraak, niet naar het regt, doch naar het feit van de uitzetting van genoemden infant van het Portugesche grondgebied na zijne overweldiging. Het *Journal des Débats* vreest echter, dat Don Miguel, door eenige vrienden versterkt, eene nieuwe poging tot het verwerven van den Portugeschen troon zal beproeven, dat aldaar zelfs nieuwe onlusten kunnen uitbreken, doch dat die zullen beteugeld worden door de zamenwerking van de mogendheden, die den troon in de nakomelingen van Dona Maria gewaarborgd hebben.

De jeugdige Koning van Portugal wordt als een verstandig jongeling geprezen, en er wordt bijgevoegd, dat hij de liefde des volks reeds heeft weten te winnen.

RUSLAND.

Men meldt uit Odessa, van 7 November, dat de 1652 schepen, welke sedert het begin der maand in die haven zijn binnengeloopen, nog niet genoegzaam zijn, om de groote hoeveelheden granen te vervoeren, welke in die haven liggen opgestapeld. De handelsdrukte in Odessa is zoo groot, dat men er verscheiden nieuwe ligplaatsen heeft moeten aanleggen.

TURKIJE.

Men heeft dezer dagen geklaagd over het uiteenloopende van de berigten in de nieuwspapieren, betreffende de Oostersche zaken; maar, dit blijkt allezins te verontschuldigen te zijn, daar de officiele verslagen en bulletins der oorlogvoerende partijen hemelsbreed verschillen. Zoo leest men in het officieel berigt van Rusland over het gevecht bij Oltenitza, den 4 November geleverd, dat de Russen een beteekenend voordeel behaald en 2000 Turken gedood hebben, terwijl zij zelve maar 194 man aan gesneuvelden en gekwetsten hebben gehad. Volgens het Turksche officiëel berigt, over gemeld gevecht, hebben de Turken eene luisterrijke overwinning behaald; 800 Russen zijn verslagen gevonden, behalve een aantal gekwetsten, die op twintig wagens zijn vervoerd; de Turken daarentegen, hadden maar 13 dooden en 72 gewonden gehad!

De waarheid schijnt te zijn, dat het voordeel in dit gevecht aan de zijde der Turken is verbleven, maar dat hun verlies verkleind, dat der Russen vergroot is.

Doch om nu tot de jongste berigten te komen.

Met den telegraaf uit Triest zijn de volgende tijdingen uit Constantinopel, 14 November, ontvangen:

»De Engelsche en Fransche vloten zijn geheel in den Bosporus binnengekomen en voor Beykos gestationneerd.

»Er is een korps ruiterij, uit Christenen bestaande, georganiseerd, onder aanvoering van een Pool.

»Te Kars wordt een vreemdelingen-legioen opgerigt.

»De Hongaarsche generaal Klapka is te Konstantinopel aangekomen.

»Voor eenige districten in den Kaukasus heeft de Porte pacha's benoemd.

»Intusschen loopen er voortdurend geruchten van een wapenstilstand.«

Men leest voorts in een somtijds wel onderrigt Engelsch echtsblad het navolgende:

»Men herinnert zich, dat de Fransche gezant, graaf Walewsky, den 16 dezer Londen heeft verlaten en naar Parijs is vertrokken en dat zijn vertrek zoo onverwacht is geweest, dat hij zich verpligt heeft gevonden, om een diplomatiek gastmaal, dat dien dag moest plaats hebben, te laten afzeggen.

»Deze gebeurtenis heeft aanleiding gegeven tot verschillende aanmerkingen, en wordt in diplomatieke kringen aldus toegelicht: Keizer Napoleon heeft de Britsche regering berigt doen toekomen, dat hij voornemens is, eenige krijgsmagt naar Konstantinopel te zenden, ten einde den Turken ter zijde te staan, en heeft aan genoemde regering voorgesteld, dat ook deze van hare zijde eenige troepen, met gelijke bedoeling, derwaarts zoude doen vertrekken.

»Dit voorstel heeft Lord Aberdeen in groote verlegenheid gebragt. Het Britsche kabinet is volstrekt niet gezind, tot eenen dergelijken maatregel over te gaan, en kan kwalijk verlof geven aan de Fransche Regering, om soldaten naar Turkije te zenden zonder een gelijksoortig besluit te nemen. Dit heeft eenige moeijelijheid tusschen de twee Regeringen doen ontstaan, en van daar het vertrek van den Franschen gezant.

Op deze wijze wordt de zaak door lieden, die goed onderrigt kunnen zijn, voorgesteld. Wij geven dit berigt zoodanig als wij het hebben vernomen, zonder voor de echtheid daarvan te kunnen instaan, ten aanzien waarvan het publiek zelf oordeel moet vellen.«

— Te Konstantinopel is berigt ontvangen van het Turksch-Egyptisch eskader, dat het middenpunt zijner operatiën te Trebizonde heeft. Een gedeelte daarvan had eene Russische scheepsafdeeling gezien, welke naar Poti stevende, om die plaats van levensmiddelen en ammunitie te voorzien; maar die divisie had, daar zij hare minderheid bespeurde, een zwaren mist te baat genomen om te ontwijken. Een schip met Russische troepen zou bij die gelegenheid gestrand zijn. Genoemd eskader bewaakte de geheele kust der Zwarte Zee, van Trebizonde af tot Redout Kaleh, met groote gestrengheid.

NOORD-AMERIKA.

Aan de Londensche *Times* is uit New-York, onder dagteekening van den 8 dezer, het volgende geschreven:

»Het bestuur der New-Yorksche tentoonstelling van kunstvoorwerpen en nijverheid van alle volken, heeft bekend gemaakt, dat de tentoonstelling nog den geheelen winter zal open blijven. Tevens zijn de namen medegedeeld der beoordeelaren, die de prijzen (bestaande in zilveren en bronzen medailles en vereerende getuigschriften) voor de beste ten toon gestelde voorwerpen zullen toewijzen; de keuze der met deze taak belaste personen heeft algemeen genoegen gegeven. In deze jury zitten ook buitenlanders.

»De eerste uitkomst der Japansche expeditie heeft de Noord-Amerikanen eenigermate teleurgesteld; want men verwachtte, dat de vlootvoogd Perry, de Japansche kust niet zou verlaten, voor dat hij afdoende waarborgen bekomen had voor de onverwijlde openstelling van dat groote rijk voor onzen handel.

»Doch waarschijnlijk wacht ons nog grooter teleurstelling; want alhoewel Perry zeide over eenige maanden te zullen terugkomen, om des keizers antwoord te ontvangen, kan het echter bezwaarlijk verwacht worden, dat er eene onmiddellijke verandering zal plaats grijpen in de staatkunde van een rijk, hetwelk zoo weinig geneigd is tot verandering en welks bevolking zoo welvarend is en zoo tevreden met den tegenwoordigen staat van zaken. Wij kunnen ook niet aannemen dat de Japansche staatslieden onbekend zijn met den opium-oorlog en de wijze, waarop Engeland de vijf Chinesche havens voor den buitenlandschen handel heeft geopend; ook is het niet geheel onwaarschijnlijk dat men in Japan de tegenwoordige Chinesche revolutie beschouwt als een gevolg van toelating van buitenlandsche handelaren. Men zal er wel weten dat Britsche zendelingpredikers geholpen hebben den maatschappelijken toestand van China 't onderst boven te keeren." Alzoo mogen wij verwachten te zijner tijd te zullen vernemen dat het aanzoek van Perry met alle mogelijke heuschheid is afgewezen; doch naar het zich laat aanzien, zal noch ons gouvernement noch het congres in een zoo flaauwen afloop eener allezins populaire onderneming berusten.«

CHINA.

Uit bijzondere brieven uit Hong-Kong en Amoy, tot 27 September, blijkt, dat laatstgenoemde stad nog steeds in handen der opstandelingen was, niettegenstaande de magt der belegeraars, vooral te water, de hunne ver overtrof. Maar, het scheen, of den Mandarijnen niet regt ernst met de zaak te zijn, of zij misten alle krijgstaktiek; want bij een hevigen aanval ... zouden zij

slechts weinige jonken naar de havens, die na langdurig gevecht teruggedreven werden, terwijl intusschen eene groote menigte andere jonken werkeloos buiten de haven bleef liggen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN VRIJDAG, 25 NOVEMBER.

In deze zitting zijn wederom eenige adressen ingekomen tot ondersteuning van het voorstel van negen leden der Kamer.

Voorts zijn eenige adressen ingekomen van personen, verzoekende in aanmerking te komen bij de nominatie ter benoeming van een lid in de Algemeene Rekenkamer.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de begrootings-wetten en wel over het IIIe hoofdst. (Buitenl. Zaken).

De heer SLOET TOT OLDHUIS verklaart, bij het uitbrengen zijner stem ten voordeele van het ontwerp, van zijne zijde alles te zullen ondersteunen, wat, van het Ministerie van Buitenl. Zaken uitgaande, in zijne schatting nuttig is voor het land en geene directe of zijdelingsche strekking heeft, om de staatkundige vrijheid van het volk te bekorten.

Hij heeft echter een verzoek aan de Regering: dat zij namelijk voor zoover in haar vermogen is, er toe medewerke, om de rampzalige godsdienstige onverdraagzaamheid hier te lande te helpen wegnemen om eene noodlottige dwaling te keer te gaan. Vervolgens vraagt hij, ten aanzien van het hoofdstuk zelf: 1°. of het niet waar is, dat thans door eene officiële wijze door de Nederl. Regering wordt erkend de republiek Liberia in Afrika: 2°. of de Regering niet nogmaals pogingen zou willen in het werk stellen, om tractaten met andere mogendheden te sluiten tot afschaffing der kaperbrieven?

De heer VAN LENNEP bestrijdt het ontwerp, uithoofde het uitgetrokken cijfer te laag is gesteld. Hij ziet in al die bezuinigingen eene laakbare karigheid, nadeelig voor 's lands belang. Hij deed op koddige wijze uitkomen dat een meisje, hoe schoon ook, zonder rijk tooisel, geen minnaar, of een bankier, zonder gastmalen, geen crediet krijgt. Dit toepassende op het uiterlijk vertoon onzer diplomatie vroeger en later, en de tegenwoordige cijfers in aanmerking nemende, dan moet hij protesteren tegen het beginsel, dat vroeger in deze kamer heeft gedomineerd, bij de afschaffing van het tafelgeld. Wat men ook zegge, sedert eeuwen en nog staan de maaltijden en festijnen in naauw verband met de gebeurtenissen.

Hij herinnert aan de bekende anecdote van Condé en zijn kok Vatel, om te betoogen hoezeer dergelijke zaken invloed uitoefenen. Er moet uiterlijke praal zijn; de ministers, de gezanten moeten de eer der Natie behoorlijk kunnen ophouden. Hij wenscht de discussie over deze onderwerpen levendig te houden, opdat, kan het zijn, de Regering den moed hebbe om, aan eene beter ingelichte Kamer eene suppletoire begrooting aan te bieden.

De heer VAN HOËVELL gelooft, dat de vorige Spr., hoewel gezegd hebbende geene populariteit te willen najagen, maar liever te verdienen, — evenwel tegen zijn wil misschien in ruime mate populariteit zal hebben erlangd bij alle diplomaten, gezanten en attachés, aangezien in vele jaren zoodanige stem in de kamer niet is gehoord. Evenwel de voorstelling acht hij eenzijdig. Men heeft hier niets te doen met een mooi meisje of met rijke Bankiers, maar met mannen, die geroepen zijn de belangen des vaderlands hetzij hier of in den vreemde, voor te staan en te behartigen. Het uiterlijk vertoon is maar een klein deel der middelen, om werkzaam te zijn ten nutte des vaderlands. Tegenover dat vertoon en die maaltijden en feesten stelt de spr. de eigenschappen van bekwaamheid, verdiensten, regtschapenheid en andere hoedanigheden van den geest. Een diplomaat, kariger nog beloond, zou het vaderland groote diensten kunnen bewijzen, terwijl een ander, die de meeste pracht ten toon spreidde, door onbekwaamheid, geene dienst hoegenaamd zou kunnen doen. En wat die anecdotes van Condé en Vatel betreft, de tijden zijn veranderd, en spr. gelooft niet, dat onze Min. van Buitenl. Zaken zijne hoop gevestigd heeft op zijn kok. Ware dit het geval, hij hadde vroeger niet tegen het tafelgeld gestemd.

Dit gevoelen wordt ondersteund door den heer VAN GOLTSTEIN, wat het tafelgeld betreft, die de vorige Kamer verdedigt tegen het verwijt van den heer VAN LENNEP, alsof die Kamer het tafelgeld had afgestemd, niet uit beginsel, maar uit persoonlijke consideratiën, hetgeen de heer DE MAN nader bevestigt, zoowel als door den heer LUZAC, die op den eenvoud wees van den raadpensionaris J. de Witt, op 't oogenblik, dat ons land de diplomatie van Europa beheerschte; door den heer VAN BOSSE, die als een bewijs van de weelderigheid van vroeger, op het grootboek der nationale schuld wees.

Daarentegen werd het gevoelen van den heer VAN LENNEP, wat de zaak zelve betreft, ondersteund door de heeren DE KEMPENAER en VAN DER BRUGGHEN, die meenden, dat er voor den diplomaat nog meer noodig is dan goede hoedanigheden van den geest, terwijl het buitendien van hoog staatkundig belang is, om in den tegenwoordigen tijd den gezanten in staat te stellen geheel op de hoogte der gewigtige politieke aangelegenheden te zijn en te blijven. De heer VAN LENNEP heeft zijne stellingen nader volgehouden en integendeel uit de aangevoerde argumenten nader bewijs voor zijne stelling ontleend.

Daarna zijn nog door de volgende sprekers onderscheidene punten behandeld, als:

Door den Heer VAN HOËVELL, die aan de Regering vraagt: 1°. wat zij heeft gedaan tot behoud onzer betrekkingen met Japan, en tot behartiging onzer belangen aldaar, met het oog op de expeditie onlangs door Noord-Amerika derwaarts gezonden; 2°. wat de meening der Regering is omtrent de plaatsing van eenen Nederl. consul in Australie, bij de ontwikkeling van handel en andere betrekkingen in dat werelddeel zigtbaar?

De heer ROCHUSSEN vraagt, of de Regering, zoo daartegen geen bezwaar bestaat, bereid is mede te deelen, of er reeds van de zijde van Pruissen antwoord is gekomen op de pogingen, volgens de stukken, reeds door de Nederl. regering aangewend betrekkelijk de aansluiting aan den Kölner-Mindener-spoorweg? Zoo ja, van welken aard en strekking dat antwoord is geweest? — In antwoord op het door den heer VAN HOËVELL aangevoerde betrekkelijk Japan, zegt hij te gelooven, dat de stappen der Nederl. Regering daaromtrent in vergelijking met die van Amerika, den toets allezins kunnen doorstaan. Wat Australie betreft, erkent hij, dat de toelating van consuls aldaar hoogst waarschijnlijk ten gevolge zal moeten hebben de toelating van consuls in onze overzeesche bezittingen, doch dit is alsnog in strijd met het bestaande koloniale stelsel, behalve andere bezwaren.

De heer MACKAY vestigde het oog op het gewigt onzer kolonien, onzen handel en onze schuld, waardoor ook wij iets in den weegschaal hebben te leggen. In het belang van onzen handel, zoo op Duitschland, Frankrijk als Zwitserland, wees hij op het belang eener vrije Rijnvaart.

De heer DIRKS heeft aangedrongen op mededeeling van bijzonderheden nopens de indirecte vaart, speciaal met Engeland, vooral omtrent de kleinere schepen. Hij achtte dit van belang, ten einde de handel zou kunnen weten, in welke haven men vroeger bevrachting heeft kunnen bekomen.

De heer VAN DER BRUGGHEN, mede het punt der te lage bezoldigingen ter sprake brengende, heeft betoogd, dat, hoe meer wij verwijderd zijn van het jaar 1848, hoe minder het oor moet worden geleend aan het stelsel van overdreven bezuiniging, welk stelsel tot gemeld jaar behoorde.

De heer HUGENHOLTZ heeft zijne beschouwingen in het midden gebragt nopens onze betrekkingen met Australie.

De Minister van Buitenlandsche Zaken zal op de eerste algemeene beschouwing van den heer Sloet, niets meer omtrent de beginselen der Regering te kennen geven na hetgeen daaromtrent gisteren door den Minister van Justitie is verklaard; maar op de verlangde verklaring, dat de Regering tot de godsdienstige onverdraagzaamheid niet zal medewerken en de daaromtrent bestaande geschillen zou wegnemen, — dit kan de heer Sloet toch niet hebben bedoeld. Het gedrag der tegenwoordige ministers, van den aanvang af dat het den Koning behaagde hun met hunne portefeuilles te belasten, is steeds geweest van dien aard, dat het strekte, om de godsdienstige twisten, zoo zij bestonden, te dempen en te delgen en hij vleit zich, dat de uitkomst daarin de maatregelen der Regering volkomen zal bevestigen. Geen der ministers zou zich willen bezoedelen met godsdienstige partijschappen in de hand te werken; allen zijn te zeer vervuld van het belang, dat er voor dit kleine land in gelegen is, om de eensgezindheid te bevorderen en te onderhouden. Hij zou inzonderheid zijne grijze haren bezoedelen, indien hij op zijn standpunt aan onverdraagzaamheid en partijschap voedsel gaf.

De tweede algemeene beschouwing noopt hem om alleen te zeggen, dat het zijne meening steeds geweest is, niet dat de min. van Buit. Zaken een grooter inkomen moet hebben dan de andere ministers, maar dat in het algemeen het inkomen van al de min. te gering is in evenredigheid tot de belangrijke diensten en werkzaamheden, hun ten nutte des lands opgelegd, tot de opofferingen, die zij zich getroosten en tot de billijke waardigheid, die zij moeten in acht nemen. Wat overigens het bezwaar betreft, dat onze gezanten te karig bezoldigd worden, hij beaamt dit ten volle en wijst hij daartoe op de kennis, de kunde en de ervaring, welke voor den diplomaat gevorderd worden en van het belang, dat er dus in is gelegen, om dien diplomaat eene billijke belooning toe te kennen, voor de belangrijke diensten, welke hij aan zijn vaderland is verpligt te bewijzen. In het algemeen doet Zijne Excellentie de noodzakelijkheid van verhoogde tractementen uitkomen niet alleen, wegens de duurte der levensmiddelen, maar met het oog op de waarde-vermindering van het geld, welke meer en meer haren invloed doet gevoelen. Hij bevestigt nader zijne voor twee jaren gedane opmerking, dat ook de ambtenaren aan de departementen van algemeen bestuur, en zelfs de hoogst geplaatsten en kundigsten veel te karig zijn beloond, en dat het te voorzien is, dat de Staat er toe zal moeten komen, hun meer toe te kennen, meer naar evenredigheid tot hunne kennis en bekwaamheid en tot de bekende dure levenswijze te 's Gravenhage; en wat de gezanten betreft, de minister heeft gezegd, dat hij plegtig, dat zoodra hij van hen bezwaren mogt ontvangen wegens hunne geringe tractementen en het hem noodzakelijk voorkomen op eene verhooging gunstig te beschikken, hij niet zal aarzelen den Koning voor te dragen hunne verhooging toe te staan.

Z. Exc. alsnu overgaande tot de behandeling der bijzondere vragen of bedenkingen, geeft hoofdzakelijk te kennen: 1°. dat het punt nopens de erkenning der Holl. republiek in zuidelijk Afrika bij de Regering in ernstige overweging zal worden genomen; 2°. dat de opheffing der uitgifte van kaperbrieven, in verband met de daartoe aan te gane tractaten aan moeijelijkheden onderhevig is, en uit zijnen aard, in geval van oorlog tot geen resultaat kan leiden; 3°. dat de Regering al het mogelijke zal aanwenden, om de pogingen van Amerika, zoolang zij van vredelievenden aard blijven, te bevorderen om Japan in gemeenschap te brengen met andere natien.

De heer VAN HOËVELL ziet zich, na de rede des ministers verpligt tegen het hoofdstuk te stemmen, want bij de homogeniteit van die rede met de denkbeelden des heeren VAN LENNEP, en vooral na de bijvoeging dat zoolang de gezanten geene aanvragen om verhooging doen, de Minister geen voorstel tot vermeerdering doen kan, maar wel na het ontvangen van dergelijke reclames, — meent de Spr. dat de Minister alsnu met aanvragen zal overstelpt worden tot vermeerdering van tractement en daar dit in strijd is met het beginsel door Spr. omtrent de hoogte dier bezoldiging, aangekleefd, zoo stemt hij tegen het hoofdstuk; den Minister intusschen dankende voor de inlichtingen nopens Japan en Australie, schoon hij daaromtrent wel eenig meerder licht had gewenscht, ja nog verwacht.

De heer GOLTSTEIN beoordeelt afkeurend het besluit omtrent het examen voor de diplomatie.

De heer DE MAN zal op de bloote mededeeling van het voornemen der Regering om des gevorderd, de tractementen der gezanten te verhoogen, het ontwerp niet afstemmen. Hij zal zoodanig ontwerp afwachten en dan zijne stem regelen; maar dit kan geen invloed uitoefenen op de bepaling zijner stem nopens het hoofdstuk.

De min. van Buitenl. Zaken geeft nog nadere verklaring van zijne antwoorden aan den heer van Hoëvell.

Nadat de heer VAN HOËVELL ook deze rede had beantwoord, zijn de algemeene beraadslagingen gesloten, en zijn daarop al de onderdeelen, schier zonder discussie *aangenomen*, en ten slotte het geheele hoofdstuk met 60 tegen 2 stemmen (de heeren STORM en VAN HOËVELL).

Aan de orde zijn de algemeene beraadslagingen over Hoofdst. IV (Justitie).

De heer VAN REEDE treedt in algemeene bedenkingen omtrent de niets voldoende toelichtingen van dit hoofdstuk. Hij dringt wijders aan op aanbieding van onderscheidene wetten, op invoering van menige verbetering en vooral op het afschaffen van het stelsel van karigheid in de bezoldiging der kleine beambten van de Regterlijke magt.

De heer VAN AKERLAKEN herinnert aan zijne bezwaren ten vorige jare tegen dit Hoofdstuk in 't midden gebragt; en waardoor hij tot afstemming zou zijn gekomen, indien niet een pas opgetreden minister vele beloften en toezeggingen deed. Hij leverde ook de ministeriële verantwoordelijkheid en de regterlijke organisatie. De heer Strens, hetzij tot zijn eer gezegd, heeft dus zijn woord gehouden en dat hij niet meer leverde, was buiten zijne schuld.

Alles ligt bij Justitie in het archief. — Hij vreest dat het zoo ook met het werk der commissie voor de Regt. Org. gaan zal. Het zal ook *en portefeuille* blijven of in de archieven van Justitie verborgen raken. En buitendien deze minister behoeft zich nog niet met het werk der commissie te vereenigen. Integendeel, omtrent het kapitale punt, de te verkrijgen bezuiniging is het de minister bepaald oneens met eenige leden dier commissie. Hij wenscht bepaalde toezeggingen van den minister, omtrent de aanbieding der organieke wetten, alvorens zijne stem aan dit hoofdstuk te geven. Ook is hij tegen sommige onderdeelen van deze begrooting. Hij beklaagt in het algemeen over den tragen gang der werkzaamheden bij dit departement.

Morgen voortzetting der beraadslagingen.

(De Comm. van rapporteurs is gereed met het verslag nopens het ontwerp omtrent den invoer van levensmiddelen. De dag der beraadslaging daarover zal nader worden bepaald.)

's Gravenhage, 25 November.

Z. M. heeft goedgevonden; 1°. tot dijkgraaf van Delfland te benoemen jhr. mr. A. van der Goes van Naters; en 2°. aan den heer mr. P. W. van den Boogaart, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als hoogheemraad van Delfland.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der herv. gemeenten hierna genoemd, als: van Mackinga, Elsloo en Langedijken, onder de classis van Heerenveen, op A. A. Hingst, cand. bij het prov. kerkbestuur van Groningen; van [illegible] onder de classis van [illegible] op [illegible] cand. bij het prov. kerkbestuur van Zeeland; van Herwijnen, onder de classis van Bommel, op G. H. van Borssum Waalkes, cand. bij het prov. kerkbestuur van Noordbrabant; van Oegstgeest onder de classis van Leyden, op J. J. van den Broek, pred. te Welsum.

Z. M. heeft goedgevonden, den 1sten luit. J. W. F. Chauvin, van het 8ste reg. infanterie, ter zake van ligchaamsgebreken, ingevolge zijn verzoek, op pensioen te stellen, en het bedrag van pensioen te bepalen op *f* 533.

Uit eene goede bron — zegt het *Handelsblad* — vernemen wij, dat er wel degelijk sprake is geweest van eene verandering in het ministerie. Thans nog wil men meer bepaald weten, dat de minister van justitie zou aftreden.

Tot bijwoning van het diner, hetwelk heden middag door Z. M. den Koning wordt gegeven, zijn uitgenoodigd de leden van den Hoogen Raad, benevens de leden van het openb. min. bij dat collegie. Dingsdag ll. hebben de leden van den raad van State insgelijks aan het diner ten hove deelgenomen.

Morgen avond zal in den franschen schouwburg ten derde male worden opgevoerd *Jérusalem*, groote opéra in vier bedrijven en acht tafereelen, muziek van VERDI.

Wij hebben gisteren melding gemaakt van een adres, dat door de voornaamste handelaars, eigenaars en boekhouders van schepen te Amsterdam, Rotterdam, Schiedam, Dordrecht, Alblasserdam, Middelburg, Zierikzee, Groningen en andere koopsteden des Rijks aan de Regering is ingezonden, houdende verzoek tot afschaffing van het tonnegeld.

De adressanten dringen daarbij ten sterkste aan op de afschaffing van die tonnegelden. Zij wijzen op de ongunstige verhouding, waarin de Nederlandsche havens tegenover Nederlandsche concurerende havens, en bepaaldelijk Antwerpen, Bremen en Hamburg, zijn geplaatst. Behalve dat, de mededinging door die belasting ten zeerst wordt belemmerd, voeren zij als een eerste schadelijk gevolg hiervan aan, dat alle aangevoerde producten hier te lande duurder zijn, dan wanneer zij elders waren ter markt gebragt, en dat, uit dien hoofde vreemde schepen bij voorkeur de bovengenoemde havens binnen vallen. Ten slotte doen adressanten opmerken, hoezeer onder deze belemmering van den groothandel, de algemeene welvaart en vooral de arbeidende klasse wordt benadeeld, terwijl eene opheffing van het tonnegeld waarschijnlijk ook de opheffing van elders toegepaste retorsie-maatregelen zal ten gevolge hebben.

Ook uit Winschoten is een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden. Dit adres, geteekend door bijna 100 gezeten burgers van de gegoede middelklasse, luidt als volgt:

Ondergeteekenden, ingezetenen van Winschoten, prov. Groningen, verzoeken met den meesten aandrang, dat door de Tweede Kamer der Staten-Generaal het door negen harer leden gedaan voorstel, tot afschaffing van het tonnegeld, den accijns op het geslagt, enz., onmiddellijk in behandeling mag worden genomen en zoodanige ondersteuning mag vinden, dat de wet daartoe nog met 1. Januarij aanstaande in werking kan worden gebragt. (*[illegible]*)

[illegible] vleeschhouwers te Rotterdam, geteekend is aan de tweede kamer der staten-generaal ingezonden:

„Geven met diepen eerbied te kennen, de ondergeteekenden, vleeschhouwers van beroep en woonachtig alhier;

„Dat zij zich verpligt gevoelen hunne adhaesie te betuigen aan het die kamer welbekende voorstel van den heer Thorbecke en 8 andere eerbiedwaardige leden van de tweede kamer der staten-generaal, tot afschaffing van den accijns op het geslagt. Terwijl adressanten, ten einde alle onzekerheid hieromtrent te verijdelen, bij deze plegtig verklaren, dat, zonder buitengewone prijsverhooging van vee door de aanneming en uitvoering van bedoeld voorstel, wel degelijk de prijs van het vleesch zal verminderen; zoo om de mindere betaling van den accijns als om de alsdan van zelve verminderde fiscale formaliteiten, welke laatste mede min of meer kostbaar zijn.

„Wijders hopen adressanten dat het der kamer moge [illegible] dit menschlievend voorstel wel te willen [illegible], opdat het tot wet verheven worde, en [illegible] burgerklasse en arbeidsman eenig vleesch [illegible] thans helaas! het geval maar zelden [illegible]

't Welk doende, [illegible]

De *Haarlemsche Courant* deelt [illegible] mede omtrent de Maatschappij van Weldadigheid, inzonderheid wegens den staat harer kolonien. De bevolking is in de afgeloopen drie maanden met 77 personen vermeerderd. De gezondheid was wederom gunstig, en de sterfte gering. — Het godsdienstig en schoolonderwijs wordt, als gewoonlijk, steeds zorgvuldig gegeven. Niets, wat ter bevordering van deze zoo gewigtige aangelegenheid strekken kan, wordt verzuimd of uit het oog verloren. — Met uitzondering van een paar verwondingen, bij verzet, in het aanhouden van [illegible] kolonisten, die uit de gestichten wilden ontvlugten, hebben er geene ongeregeldheden van eenig belang plaats gehad.

In de *[illegible] Courant* komt het volgende voor:

Volgens [illegible] dagen bij het departement van kolonien ontvangen [illegible] van den gouverneur der Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea, is hem, onder dagteekening van den 16den September jl. door den kommandant [illegible] aldaar gestationeerde Fransche eskader, medegedeeld, dat van een door denzelven, luidens de hieronder volgende bekendmaking, op den 26sten der gemelde maand, te bewerkstelligen blokkade van dat gedeelte der kust, gelegen tusschen den linker oever der rivier Grand [illegible] en den regter oever van de Assinee.

Notification des blocus.

Frégate de Sa Majesté Impériale l'Eldorado, Grand Bassam le 17 Septembre 1853.

Conformément aux instructions du gouvernement de Sa Majesté Impériale, il est notifié à chacun, qu'un blocus est établi à compter du 26 de ce mois sur toute la côte comprise entre la rive gauche de la rivière de Grand Lahou, et la rive droite de celle d'Assinée avec des forces suffisantes pour le rendre efficace, et qu'il ne sera permis, à compter de cette date précitée, à aucun bâtiment de commerce, d'avoir aucune communication avec cette fraction de côtes.

H. BAUDIN,
Capitaine de vaisseau, commandant en chef des forces navales françaises sur les côtes occidentales d'Afrique.

Volgens berigten uit Bremen, is het getal landverhuizers, die in dit jaar naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zijn vertrokken, reeds 48,000.

Men heeft te Bremerhaven een groot gebouw voor 3000, en te Bremen zelf een huis voor 1500 personen gekocht, om de landverhuizers, die niet onmiddelijk door de schepen kunnen worden opgenomen, te herbergen.

Op den 22 dezer overleed te Amsterdam in den nog jeugdigen ouderdom van 32 jaren, de heer H. J. J. van Nouhuijs, die als letterkundige en dichter bekend is.

De heer Petrus Buys, R. C. priester, laatstelijk, tot 1 September jl. president van het seminarie en colegie der oud bisschoppelijke kerk, is op 20 Nov. jl., in den ouderdom van ruim 60 jaren, te Delft, aan de aldaar nog steeds heerschende cholera overleden.

Op den 22 Nov. is te Assen overleden, de heer jhr. mr. G. W. van der Feltz, griffier van het prov. geregtshof in Drenthe.

Met den aanvang van het jaar [illegible] bij [illegible] Gebr. [illegible] een nieuw weekblad [illegible] bestemd om het officieel orgaan te zijn van de algemeene Synode der Ned Herv. Kerk. (*Ibl. voor den Boekhandel.*)

Op den 23sten vierde de WelEerw. Heer Ds. H. J. Matthes, te Leijden, zijne 25jarige ambtsbediening in die gemeente en onthaalde te dier gelegenheid des avonds feestelijk de bewoners van het Evang. Luth. Wees- en Oudeliedenhuis.

In de zitting van den gemeenteraad van Amsterdam, op 23 Nov. gehouden, is zonder beraadslaging goedgekeurd het adres aan Z. M., strekkende tot bespoediging van de geneeskundige wetgeving.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Aan de *Amsterdamsche Courant* wordt den 17 Nov. H. uit Amerongen geschreven, dat het adres voor de afschaffing van den accijns op het vleesch wel door geachte ingezetenen is geteekend, maar niet door den Burgemeester en zes leden van den Raad. Als één ezel bulkt dan balken zij allen, en daarom noemt men het *request eene demonstratie ten gunste der voorstellers*. — Wie kaatst moet den bal verwachten, en daarom zeggen wij, de advertentie uit Amerongen tegen het request, *is eene demonstratie ten [illegible] van den Burgemeester en den Raad.* [illegible] Nederland met de [illegible] en openlijk in de Couranten [illegible] dat de Burgemeester en de Gemeenteraden niet mede deden, uit de ongegronde vrees, dat ze anders de scherpe tucht van hunne superieuren zouden gevoelen.

Maar de Burgemeester van Amerongen en de zes leden van den Raad behoeven niet bevreesd te zijn dat men hen zal verdenken deel te hebben aan een request, waarin wordt verzocht, dat het volk van de lasten, verbonden aan den accijns op het vleesch, worde verlost, zoo lang het Ministerie of de Utrechtsche Courant het hun niet heeft bevolen.

Amerongen, 23 Nov. 1853. P.

Advertentiën.

Laatste Berigten.

Op aanstaanden Woensdag den 30sten dezer, zal d[illegible] gewone audientie van den Minister van Koloniën ge[illegible] plaats hebben.

Z. M. heeft goedgevonden, den heer G. [illegible] wiens diensttijd als mede-directeur van wege den han[illegible]del bij het algemeene Rijks-entrepôt te Rotterdam m[illegible] den 31sten December dezes jaars eindigt, voor d[illegible] betrekking op nieuw te benoemen.

Z. M. heeft benoemd tot ontvangers: van de directe belastingen en accijnsen te Neer c. a., de heer A. Goe[illegible]negracht, thans ontvanger te Caberg; den in- en uitgaande regten te Caberg, de heer A. J. Tummers, te Gronsveld.

Z. M. heeft goedgevonden den heer Mr. P. Loopuit, wiens diensttijd als mede-directeur van wege den han[illegible]del bij het handel-entrepot te Schiedam met den 31sten Dec. dezes jaars eindigt, voor die betrekking op nieuw te benoemen.

[illegible], Vrijdag 25 November. [illegible] strijdvoerende partijen in het Oosten, een wapenstilstand tot stand gekomen zijn.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 25 November 1853.

Nederlandsch Pct.		**Rusland.**	**Pct.**	
Ned. W. Schuld. 2½	61⁵⁄₁₆ ¼	*Hope* 1798/1816	5	104⁵⁄₈
Dito Certificat. . 3	73⁵⁄₈ ⅝ ⅜	Dito 1828/1829	5	103¼
Dito Dito . . 4	92⁷⁄₁₆ ½ ⅜	Cert. 1831/1833	5	94⅜
O. I. Leening. . 4		Dito Dito	4½	
Amort. Syndic. 3½		Dito *Hope* . .	4	89⅞
Hand.-Maats. . 4½		Dito *Stieglitz*	4	88¾ [illegible]
Belgie.		Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . . 2½		Inschr. Assig.	6	
Dº *Rothschild* . 2½		Certific. dito	6	
Frankrijk.		**Polen.**		
Obligatiën . . . 3		Obligatiën	4	81⅝
Spanje.		**[illegible]rijk.**		
Nieuwe 1	21⅜	[illegible]liek . . .	5	76⁵⁄₁₆
Dito Buitenl. . 3		Dito bet. Amst.	5	90⅜ 1 90[illegible]
Dº Binnenl. ᵒ/m. 3	40⅜ ¹³⁄₁₆	Dito letter B.	5	90⅜ 1 90[illegible]
Bew. Sp. Com.	5⁷⁄₁₆	Dito 1847	2½	89⅞
Amort. Schuld.		Dito 1851/1852	2½	89⅞
Portugal.				
Londen [illegible]				
Dito [illegible]				

[illegible] Roths. p. s. 500 5 pct. 95; Philad., Bank [illegible] $\frac{13}{16}$; Mexic., te Londen 3 pct. 23¼; Dito Onb[illegible] [illegible] ⅛; Gren., te Lond. p. s. 100 2½ pct. 19; Dito Uitgesteld 7⅞; Peru 4½ pct. 68⅞.

Bij tamelijk veel handel in de hoofdsoorten van Holl. zoowel als van vreemde effecten was [illegible] effectenmarkt [illegible] geheel beter gestemd, zonder dat [illegible] soorten eenige af[illegible]zonderlijke vermelding verdienen.

FRANKFORT, Donderdag, 24 Nov. 5 pct. Met. 78[illegible] Bankactiën 1315; 1 pct. Spanje 21¼; dito 3 pct. 40[illegible] wissel op Weenen 102⅝.

LONDEN, Donderdag 24 November. Consols op t. 95¼; Mexic. N. 3 pct. 25; Peru 4½ pct. 71½; Portug. 4 pct. 41; Spanje 1 pct. 22; Rusl. 4½ pct. 98; dito 5 pct. 111½.

PARIJS, Donderdag 24 November. Fr. 4½ pct. ex c. 99.8[illegible] dito 3 pct. op t. 74.20; Spanje binn. 3 pct. 41¼; dito 1 pct. 21½; Belgie 4½ pct. 95⅝; Russen 4½ pct. 96½; Metall. 5 pct. 91¾.

WEENEN, Donderdag 24 November. Metal. 1852 5 [illegible] 92½; dito lett. B 108; Zilver 15¼; Wissel Lond. 11.[illegible]

MADRID, Maandag 21 November. Sp. Binn. 3 pct. [illegible] dito nieuwe 1 pct. 21½; Certific. 8½.

FRANKFORT, Woensdag 23 November. Met. [illegible] 79; Bankactiën 1315; W. Lot. fl. 250 [illegible] 21¼; dito 3 pct. 40½; Wissel op Weenen [illegible]

Bij JOH. NOMAN EN ZOON [illegible]